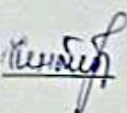

Талдық негізгі орта білім беретін мектебі

Келісемін
директордың оқу ісі жөніндегі
орынбасары

8-9 сынып оқушыларына арналған

«Дебат» үйірмесінің

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Сағат саны – 34 сағат

Аптасына 1 сағат

Бағдарламаны жүзеге асыру жылы 2023-2024 оқу жылы

Үйірме жетекшісі Казбекова С

Түсінік хат

Пікірталас қоғамды дамытады, өркениетке қол жеткізеді. Пікірталас бар жерде демократия да өрістейді. Бүгінгі күні оқушыларға қоғамдық-әлеуметтік маңызды мәселелерді жете және жемісті талдай алу қабілеті қажет. Олар өз ойларын түсіндіре, дәлелдей алу керек, қарсы жақтың пікірін жоққа шығарып, өз пікірінің дұрыстығына көз жеткізуі қажет. Сондықтан жалпы білім беретін орта мектепте қосымша «Дебат» үйірмесінің білім беруде маңызы зор.

Сайысшылар әлеуметтік мәселелерді шешеді, қоғамның дамуына жол бермей отырған кедергілермен күреседі. Пікірсайыс адами құндылықтар мен адам құқығы жөніндегі жаңа көзқарастар туындаған кезде қоғамдық пікір қалыптасады.

Пікірсайыс арқылы ғылыми мәселелерді талдау жасау, салыстыру, себеп-салдарын анықтау, жоба құру және болжам жасау сияқты шығармашылық іздену мен ғылыми зерттеу жұмыстарының әдістемесін меңгерген жеке тұлғаны, әр оқушы жинақтаған материалдарын тереңдете оқыту арқылы алған білімдерін кеңейтіп, ойлауын, сараптама жасай білуін, өз ойын толық жеткізе білумен қатар, өмірге деген көзқарасын қалыптастырады.

Осы мәселенің барлығын оқушылардың жас ерекшеліктеріне сай 34 сағатқа құрылған «Дебат» үйірмесінің күнтізбелік-тақырыптық жоспарлауында ескере отырып құрастырдық.

Үйірменің мақсаты:

Заман талабының сұранысына саласы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын жастардың жаңа буынын қалыптастыру. Мектеп оқушыларын үйірмеге тарту. Мектеп ішіліс пікірсайыс турнирлерін ұйымдастру, үздіктерді анықтап, ынталандыру. Мектеп намысын қорғайтын үздік оқушыларды анықтау. Мектеп оқушыларын мектепаралық, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру, тәжірибе алмасу арқылы үздік нәтижелерге қол жеткізу.

Дамытушылық: Шығармашылық жұмыстар орындату арқылы оқушылардың ой-өрісін, жоспар құру, тезиз жазу.

Үйірменің міндеттері:

- Оқушылардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру.
- Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты оқушыларды анықтау;
- Талантты оқушыларды ынталандыру;
- Мектеп оқушылары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
- Мектеп оқушыларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;

№	Тақырыптар	Сағат саны	Формасы	Мерзімі	9 -8 сынып
1	Пікір-сайыс деген не?	1	лекция	6. IX	
2	Пікір-сайыс принциптері.	1		13. IX	
3	Пікір-сайыс стильдері (Парламенттік, Карл Поппер және саяси дебат форматтары).	1		20. IX	
4	Пікір – сайыстардың этикалық коды.	1		27. IX	
5	Қарар жазу түрлері, үлгілері.	1		4. X	
6	Қарар шығару. Қарар сараптамасы	1		11. X	
7	Дебат ұйымдастыру. «Тіл тағдыры – ел тағдыры».	1	Дөңгелек үстел	1. XI	
8	Критерий – мақсаты. Критерий құндылығы.	1		8. XI	
9	Критерийге сипаттама: қол жеткізу мүмкіндігі, нақтылық, сәйкестілік.	1		15. XI	
10	Қарарға арнап критерий шығару, оған сараптама жасау. Критерийді негіздеу	1		22. XI	
11	Критерийдің қарар және аргументтермен байланысы. Энциклопеди ялық сөздікпен жұмыс	1			
12	Тұғыры биік Тәуелсіздік	1		13. XII	
13	Ақыл шабуылы-аргумент құрастырудағы алғашқы қадам.	1		20. XII	
14	Ақыл шабуылының тәртібі.	1		27. XII	
15	Әлеуметтік желі жастардың психологиясын бұзады(д.е.)		дебат	3. 01	
16	Аргумент құрастыру.	1		10. 01	
17	Аргумент құрылысы.	1		17. 01	

18	Аргументтіколдау.	1		24.01	
19	Зерттеу мен дәлелдер. Мәліметжинау, мамандармен сұхбат.	1		31.01	
20	Дәлелдердің түрлері: куәландыру, фактілер, статистикалық мәліметтер, шолулар.	1		7.02	
21	Даттау кейсінің үлгісі. Даттау кейсін құрастыру.	1		14.02	
22	Дебат ұйымдастыру. «Заманауи ғылым және білім».	1		21.02	
23	Спикерлердің рольдері.	1		28.02	
24	Кемшіліктер мен Қателіктер.	1		6.03	
25	Қарсы сұрақ-жауаптардың мақсаты.	1		13.03	
26	Ұлттық құндылықтарды дәріптеу-ұрпақ алдындағы міндет	1	Дөңгелек үстел	20.03	
27	Нәтижелі сұрақ қоюәдістері.	1		27.03	
28	Ашық пен жабықсұрақтар.	1		3.04	
29	Қарсы сұрақ – жауап кезіндегі спикерлердің өзін- өзі ұстауы.	1		10.04	
30	Сұрақтардыңтізбегінқұрасты ру.	1		17.04	
31	Дебат ұйымдастыру. «Қазақстанда қоршаған	1	Интеллектуалды логикалық		

	ортаның ластанбауы үшін не істеу керек?»		ойын		
32	Төрешінің міндеттері. Шешім шығару.	1			
33	Топтарды бағалау тәртібі.	1			
34	Қорытынды.	1			

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Американдық Парламентті форматы. 2000 жыл
2. Американдық Парламенттік формат дебат элементі. 2004 жыл
3. СТО жобасының тұрақты журналы «Дауыс пен көрініс»
4. Мектеп және жоғары оқу орындары: ой қозғағыштар, ізденістер, табыстар 74 бет, 2005 жыл
5. Халықаралық ғылыми-әдістемелік журналы «Перемена»- журналдағы журнал материалдары, 2008-2010 жыл
6. «Қазақстан мектебі» журналы №3 2012 жыл 25 бет, 56 бет «Толерантты тұлға». 60 бет
7. «Қазақстан мектебі» журналы №2 2012 жыл 33 бет, «Ұлттық құндылықтарды танытудағы педагогикалық технологиялардың маңызы»
8. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі 2008 жыл
9. Қазақ әдебиеті энциклопедиялық анықтамалық «Аруана» - 2005 жыл
10. Қазақстан ұлттық энциклопедия. Алматы 1999, №2,3,7,10
11. «Сөз өнері» З.Қабдолов
12. «Әдебиет теориясы» Қ.Жұмағалиев
13. «Қазақ халқының философиялық мұрасы» 2007 жыл
14. «Сөз мәйегі» (мақал-мәтелдер) – 2007 жыл
15. БАҚ құралдары. (Мемлекеттік басылымдар)

Талдық негізгі орта білім беретін мектебі
«Ұшқыр ой алаңы» дебат клубының жұмыс жоспары
2023-2024 оқу жылы

№	Тақырыбы	Мерзімі	Түрі	Жауапты
1	Оқушылармен танысу дебат клубының басшысын сайлау , мақсатымен жоспарымен таныстыру	Қыркүйек	жиналыс	ТДЖО. Клуб жетекшісі
2	Тіл тағдыры -ел тағдыры	қыркүйек	Дебат	Клуб жетекшісі
4	Жемқорлық қоғам індеті	қазан	Дөңгелек үстел	Аманов Қ.Лі мектеп директоры
5	Қатігездік қайдан қауіп неден?	қараша	дебат	Казбекова С
6	Туғыры биік тәуелсіздік	желтоқсан	Пікір сайыс	Казбекова С
7	Әлеуметтік желі жастардың психологиясын бұзады.(деп есептейді)	қаңтар	Дебат сабақ	Казбекова С.
8	Заманауи ғылым және білім	ақпан	пікірсайыс	Казбекова С
9	Ұлттық құндылықтарды дәріптеу-ұрпақ алдындағы міндет	наурыз	Дөңгелек үстел	Казбекова С
10	Қазақстанда қоршаған ортаның ластанбауы үшін не істеу керек?	сәуір	Интеллектуалды логикалық ойын	Пән мұғалімдері.8-9 сынып оқушылары.
11	Қортынды кездесу	мамыр	жиналыс	Клуб жетекшісі.